

Jussi Halla-aho (ps.) on asedirektiiviin hyvin perehtynyt suomalainen europarlamentaarikko. *Europarlamentaarikko Jussi Halla-aho kertoo Suomen Sotilaille kirjoittamassaan raportissa 14.3.2017 äänestykseen päätyneestä asedirektiiviesityksestä. Halla-aho äänesti kompromissiehdotusta vastaan. Asedirektiivi tulee ja vaikka se on parempi kuin alun perin, on se yhä kyseenalainen niin demokratian kuin aseturvallisuudenkin näkökulmista. Kumpaakaan edellä mainittua se ei ainakaan edistä. Vain yhtenä esimerkkinä isojen lippaiden hallussapitoon kohdistuvat direktiivin kohdat ovat suorastaan naurettavia sisäisessä ristiriitaisuudessaan. Siis onko aihetta asekkätkentään vai oliko direktiivi torjuntavoitto, jollaisiksi Suomessa on tapana nimetä häviöt? Mitä merkittävää uusi direktiivi sisältää Suomen kannalta, ja millaisia muutospaineita se asettaa suomalaiselle lainsäätäjälle? Entä mitä direktiivi ei sisällä? Lue Jussi Halla-ahon raportti Brysselistä Suomen Sotilaille. 29 <http://www.suomensotilas.fi/asedirektiivi-suomeksi/>*

Vaikka kompromissi on paljon parempi kuin komission alkuperäinen esitys, ja vaikka sen kanssa varmaankin ”voidaan elää”, äänestin sen hyväksymistä vastaan. Yhtenä syynä oli se, että tapa, jolla direktiivi valmisteltiin ja runnottiin läpi, oli häpeällinen ja omiaan tuhoamaan Euroopan unionin uskottavuutta.

Toinen syy oli se, että vaikka A-kategorian aseisiin voidaan edelleen myöntää lupia, ne ovat pääsäännön mukaan kiellettyjä. Niihin myönnetty luvat ovat direktiivin määritelmän mukaan poikkeuksia. Jos eduskuntaan tulee tulevaisuudessa innokas asevastainen enemmistö, ”poikkeuksien” poistaminen ja ”pääsäännön” mukaan meneminen ei ole kovin korkean kynnyksen takana. Uusi direktiivi pitää yllä ”laillista epävarmuutta” (”legal uncertainty”), ja sellainen on sietämätöntä oikeusvaltiossa.

Uuden tuliasedirektiivin käsittely huipentui Euroopan parlamentin osalta täysistunnossa 14.3.2017, jolloin äänestettävänä oli parlamentin ja neuvoston keskenään sopima kompromissiteksti. Kompromissin pohjana oli komission marraskuussa 2015 antama direktiiviesitys sekä parlamentin ja neuvoston siihen muodostamat kannat. Aluksi äänestettiin useista esityksistä komission esityksen hylkäämiseksi. Jos esitykset olisivat menneet läpi, direktiivihanke olisi kaatunut. Hylkäysesitykset kuitenkin kaatuivat äänin 123-562. Suomalaisista mepeistä hylkäystä kannattivat itseni lisäksi Ruuhonen-Lerner omasta ryhmästani sekä Jätteenmäki, Takkula ja Väyrynen ALDE-ryhmästä. Seuraavaksi äänestettiin itse kompromissitekstistä. Sen hylkääminen olisi johtanut uusiin neuvotteluihin neuvoston kanssa. Teksti hyväksyttiin äänin 491-178. Suomalaisista vastaan äänestivät itseni lisäksi Ruuhonen-Lerner, Takkula ja Väyrynen.

Direktiivi suomeksi Lainsäädäntöprosessi on siinä määrin monimutkainen, että monen maallikon on niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa ollut vaikea pysyä kärryillä siitä, mikä elin milloinkin: parlamentti, valiokunta vai neuvosto – on hyväksynyt mitään: mietintöjä, lausuntoja, trilogitekstejä. Kuten sanottua, parlamentin 14.3. hyväksymä teksti on oleellisilta osin lopullinen direktiivi. Se menee vielä muodollisesti neuvoston eli jäsenmaiden hallitusten hyväksyttäväksi. Monet ammunnan harrastajat ovat jo panikoineet ja ryhtyneet kaivamaan kätköä kesämökin takapihalle. Toisaalta erinäiset suomalaisvaikuttajat ovat tahoillaan hehkuttaneet ”torjuntavoittoa” ja ”reserviläispoikkeusta”. Pysin tässä kirjoituksessa avaamaan mahdollisimman tarkasti mutta samalla helppotajuisesti, mitä kiinnostavaa uusi direktiivi sisältää Suomen kannalta, ja millaisia muutospaineita se asettaa suomalaiselle lainsäätäjälle. Tärkeää on myös havainnoida, mitä direktiivi ei sisällä.

Aseiden kategoriat Tuliaseiden ryhmittelyyn liittyvät muutokset ovat, aiheestakin, kiinnostaneet aseharrastajia ja luvallisen aseiden omistajia eniten. Komission alkuperäisenä pyrkimyksenä oli kieltää kaikki rynnäkkökivääriä muistuttavat itselataavat kiväärin siirtämällä ne luvanvaraisten aseiden kategoriasta ”B” kiellettyjen aseiden kategoriaan ”A”. Olemassa olevassa, vuonna 1991 voimaantulleessa direktiivissä tuliaseet jaetaan ryhmiin A ”kielletyt aseet”, B ”luvanvaraiset aseet”, C ”ilmoituksenvaraiset aseet” ja D ”säätelymättömät aseet”. Suomen kannalta C ja D eivät ole olleet oleellisia, koska meillä käytännössä kaikki aseet (poikkeuksena antiikkiset mustaruutiaseet jos niillä ei ammuta, toim. huom.) vaativat hankkimis- ja hallussapitoluvan. A-kategorian aseisiin, kuten sarjatuliaseisiin, on voinut saada lupia keräilyperusteella, koska keräilijät eivät ole olleet direktiivin piirissä. Nyt hyväksytyssä uudistuksessa kategoria D poistuu kokonaan. Kaikki tuliaseet joutuvat siis sääntelyn piiriin koko EU:n ja ETA:n alueella. Aiemmin sileäpiippuiset kertalaukausaseet (eli yksipiippuiset, makasiinittomat haulikot) ovat olleet kokonaan sääntelyn ulkopuolella esimerkiksi Ranskassa. Tämä, sivumennen sanoen, on vääristänyt aseiden määrää koskevia tilastoja: haulikot lisäävät aseiden virallista kokonaismäärää Suomessa mutta eivät Ranskassa.

Kategoria A Uusittujen kategorioiden kuvaus on helpointa aloittaa A:sta eli ”kiellettyistä aseista”. Niihin lisätään alakategoriat A6 eli puoliautomaattiset aseet, jotka on muunnettu automaattisista eli sarjatulitoimisista aseista; A7 eli puoliautomaattiset, keskisytytteistä patruunaa käyttävät aseet silloin, kun niihin on kiinnitetty suurikapasiteettinen lipas; sekä A8 eli puoliautomaattiset pitkät aseet, jotka voidaan teleskooppi- tai taittooperällä tahi ilman työkaluja irrotettavissa olevalla perällä lyhentää alle 60 senttiä pitkäksi ilman, että ne menettävät toiminnallisuuttaan. Näiden lisäksi uusi alakategoria A9 sisältää sellaiset aseet, jotka on muunnettu paukkupatruunoita ampuviksi merkinantoaseiksi, mutta jotka toimivina sijoittuisivat johonkin A-kategorian alakategoriaan. Tällä uudistuksella halutaan puuttua todelliseen ongelmaan ja turvallisuusriskiin: eräissä Itä-Euroopan maissa on teollisessa mittakaavassa muunnettu AK-tyyppisiä rynnäkkökivääreitä sekä Skorpion-konepistooleja ”starttiaseiksi” ja myyty lupavapaasti rikollisille, jotka ovat sitten saattaneet kyseiset aseet takaisin toimintakuntoiseksi. Suomessa tiukat deaktivoimisäädännöt ovat estäneet tällaisen toiminnan jo ennestään.

Alakategoriat A7 ja A8 kaipaavat lisäselityksiä. A8 sisältäisi esimerkiksi Suomessakin saatavilla olevan taitto-peräisen itselataavaa kertatulta ampuvan Evo Scorpion -karbiinin, jonka pituus perä taitettuna on 41 senttiä. Sen sijaan A8 ei koske reunasytytteistä patruunaa käyttäviä aseita, mikä tehdään selväksi resitaalissa (johdanto-osan kappaleessa) 24: ”Reunasytytteisiä itselataavia kertatuliaseita, mukaan lukien .22-kaliiperiset tai kaliiperiltaan pienemmät ampuma-aseet, ei saisi luokitella A luokkaan, ellei niitä ole muunnettu sarjatuliaseista [...]”

Alakategoria A7 – eli se suuri lipassotku Mielenkiintoisin ja tärkein kategoria suomalaisen harrastajan kannalta on A7. Siihen kuuluvat ensinnäkin keskisytytteistä patruunaa käyttävät pitkät itselataavat kertatuliaseet, joissa on kiinteä, kapasiteetiltaan yli 10 patruunan makasiini, tai joihin on kiinnitettynä yli 10 patruunan lipas. Lisäksi siihen kuuluvat keskisytytteistä patruunaa käyttävät lyhyet itselataavat kertatuliaseet, joissa on kiinteä, kapasiteetiltaan yli 20 patruunan makasiini, tai joihin on kiinnitettynä yli 20 patruunan lipas. Yksinkertaisuuden vuoksi kutsun näitä yli 10 ja yli 20 patruunan lippaita tässä tekstissä ”suurikapasiteettisiksi lippaiksi”.

Mitä tämä tarkoittaa? Itselataava haulikko, jossa on yli 10 patruunaa vetävä putkimakasiini, kuuluu ilman muuta kategoriaan A7. Sen sijaan irrotettavaa lipasta käyttävä kivääri tai haulikko kuuluu tähän kategoriaan vain sillä hetkellä, kun siihen on kiinnitettynä kapasiteetiltaan yli 10 patruunan lipas. Resitaali 23 selittää: ”Pelkkä mahdollisuus asentaa pitkään ampuma-aseeseen latauslaite, jonka kapasiteetti on yli kymmenen patruunaa, ja lyhyeen ampuma-aseeseen latauslaite, jonka kapasiteetti on yli 20 patruunaa, ei sinällään ole peruste luokitella ampuma-ase tiettyyn luokkaan.”

(Keskityn tässä kirjoituksessa pitkien aseiden problematiikkaan, koska lyhyiden aseiden osalta direktiivi-uudistus koskettaa lähinnä erikoistapauksia kuten Glock-pistooleihin saatavia pitkiä tanko- ja rumpulippaita.)

Putkimakasiinilla varustettujen haulikoiden osalta määrittelyongelmia syntyy siitä, että sama ase voi käyttää eri pituisia patruunoita. Jos ase on nimelliskaliiperi on 12/76, se on ”tarkoitettu” käyttämään 76 millin pitkiä patruunoita. Sama ase voi kuitenkin käyttää myös 70, 67,5 ja 65 millin pitkiä patruunoita. Jos makasiiniin mahtuu 10 kappaletta 76-millisiä patruunoita, 65-millisiä siihen menee melkein 12. Minkä mukaan makasiinin kapasiteetti mitataan?

Kategoria B Kategoriaan B eli ”luvanvaraisiin aseisiin” kuuluvat uudistuksen jälkeen pistoolit (pois lukien pistoolin ja yli 20 patruunan lippaan yhdistelmät, jotka sijoittuvat A7-kategoriaan), revolverit, kaikki itselataavat pienoiskiväärit, joiden lipaskapasiteetti on 3 patruunaa tai enemmän; kaikki itselataavat keskisytytteiset kiväärit ja haulikot, joiden lipaskapasiteetti on 3-10 patruunaa; kapasiteetiltaan vähäisemmätkin pitkät itselataavat keskisytytteiset aseet, joissa on irtolipas tai jotka ovat mahdollisesti muunnettavissa kapasiteetiltaan suuremmaksi; itselataavat ja pumpputoimiset haulikot, joiden piippu on enintään 60cm pitkä; sekä puoliautomaattiset aseet, jotka muistuttavat sarjatuliaseita ja jotka eivät kuulu luokkiin A6, A7 tai A8. Lisäksi B-kategoriaan sisällytetään aseet, jotka on muutettu paukkupatruunoita ampuviksi merkinantoaseiksi, mutta jotka toimivina sijoittuisivat johonkin B-ryhmän alakategoriaan.

Kategoria C ”Ilmoituksenvaraisiin aseisiin” kuuluvat pulttilukkoiset kiväärit; pumpputoimiset haulikot, joiden piippu on yli 60cm pitkä; kertalaukauskiväärit; lyhyet reunasytytteiset kertalaukausaseet, joiden kokopituus on vähintään 28cm; sekä kaikki tähän luokkaan kuuluneet aseet, jotka on muutettu merkinantoaseiksi.

Millä ehdoilla aseeseen saa luvan? Artikla 4a määrittelee yleisen periaatteen: ”Jäsenvaltiot voivat sallia ampuma-aseiden hankinnan ja hallussapidon ainoastaan henkilöille, joille on myönnetty siihen lupa, tai C luokkaan kuuluvien ampuma-aseiden osalta henkilöille, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti nimenomainen oikeus hankkia ja pitää hallussa tällaisia ampuma-aseita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 artiklan soveltamista.”

Kiellettyihin (A) tai luvanvaraisiin (B) aseisiin edellytetään siis asekohtaista lupaa, kuten tällä hetkellä on Suomessa asianlaita kaikkien aseiden kohdalla. Ilmoituksenvaraisten (C) aseiden kohdalla direktiivi ymmärtääkseni mahdollistaa järjestelyn, jossa lupa on henkilökohtainen eikä asekohtainen. Toisin sanoen henkilöllä, jolle on myönnetty oikeus C-kategorian aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon, on oikeus hankkia tällaisia aseita ilman asekohtaista luvanhakemista. Tällaista menettelyä sovelletaan tällä hetkellä Britanniassa tulivoimaltaan vähäisempiin haulikoihin.

Artiklan 5.1a mukaan yleinen alaikäraja on 18 vuotta, mutta tätä nuorempi henkilö voi vanhempien suostumuksella saada luvan aseiden hankkimiseen (muuten kuin ostamalla) ja hallussapitoon urheilu- tai metsästysperusteella, jos vanhempi tai aikuinen, jolla on ase- tai metsästyslupa, ottaa vastuun aseiden turvallisuudesta säilyttämisestä.

Artiklassa 7.4 säädetään, että ampuma-aseiden hallussapitolupia on ”tarkastettava” uudelleen säännöllisesti ja vähintään joka viides vuosi. Lupa voidaan uusia tai sitä voidaan jatkaa, jos ne edellytykset, joiden perusteella lupa myönnettiin, täyttyvät edelleen. Artiklan 5.2 mukaan jäsenmaiden on luotava ”seurantajärjestelmä”, jonka toiminta voi olla jatkuvaa tai ajoittaista ja jolla varmistetaan, että kansallisen lainsäädännön mukaiset luvan saannin edellytykset täyttyvät luvan koko voimassaolon ajan. Yksityiskohtaiset järjestelyt määritetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lupa ”kiellettyyn” aseeseen Toiminnallisen urheiluammunnan harrastajat ja reserviläiset ovat olleet huolissaan käyttämiensä aseiden siirtymisestä kiellettyjen aseiden luokkaan eli A-kategoriaan. Luokitteluja tärkeämpi kysymys kuitenkin on, saako näihin aseisiin jatkossa lupia ja millä ehdoilla. Direktiivi tarjoaa jäsenmaille kaksi tapaa pelastaa kansalaistensa hallussa olevat, A-kategoriaan siirtyvät aseet. Artiklan 7.4a nojalla alakategoriaihin A6, A7 ja A8

siirtyvien aseiden olemassa olevia lupia voidaan jatkaa. Toisaalta artikla 6 luettelee tapaukset, joissa tällaisiin aseisiin voidaan myöntää myös uusia lupia. Kohta 6.2 mainitsee ”kansallisen puolustuksen” yhtenä lupaperusteena, ja resitaali 16 täsmentää tämän tarkoittavan muun muassa ”vapaaehtoista sotilaskoulutusta” kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämä on paljon puhuttu ”reserviläispoikkeus”.

Kohta 6.3 mainitsee asekeräilijät yhtenä ryhmänä, jolle voidaan ”yksittäisissä erityistapauksissa poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustellulla tavalla” myöntää lupia A-kategorian aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon. Keräilijöiden on pidettävä tällaisista aseista erillistä rekisteriä, johon viranomaisilla tulee olla pääsy. Keskeinen kohta on 6.6. Sen mukaan A6- ja A7-aseisiin voidaan myöntää lupia urheiluammuntaperusteella. Hakijan on oltava virallisesti tunnustetun ampumaseuran jäsen, ja hänen tulee toimittaa todistus siitä, että hän on harrastanut aktiivisesti ammuntaa vähintään 12 kuukauden ajan. Ampuma-aseen tulee täyttää ”kansainvälisesti hyväksytyt ja virallisesti tunnustetun ampumaurheiluliiton tunnustaman ampumalajin harjoittamiseen liittyvät vaatimukset”. Lisäksi hakijan on todistettava, että hän ”harjoittelee aktiivisesti asianomaisen jäsenvaltion virallisesti tunnustetun ampumaurheilujärjestön tai jonkin kansainvälisesti hyväksytyt ja virallisesti tunnustetun ampumaurheiluliiton tunnustamia ampumakilpailuja varten tai osallistuu niihin”. Tarkka lukija huomaa, että vaikka harjoitteluvaatimus täyttyy osallistumalla kansallisesti tunnustettuihin ampumakilpailuihin tai harjoittelemalla niitä varten, ase on täyttää kansainvälisesti tunnustetun lajin vaatimukset. Herää kysymys sovelletun reserviläisammunnan (SRA) asemasta. Onko SRA kansainvälinen laji sillä perusteella, että se on levinnyt Suomesta myös Viroon? Jos sitä ei pidetä kansainvälisenä lajina, riittääkö, että ase täyttää jonkin muun kansainvälisesti tunnustetun lajin, tässä tapauksessa practical-ammunnan (IPSC), vaatimukset, vaikka harrastettava laji olisi kansallinen SRA?

Suurikapasiteettisten lippaiden asema Kuten yllä todettiin, kategoria A7 ei viittaa varsinaisesti aseeseen vaan aseiden ja suurikapasiteettisten lippaiden yhdistelmään. Pelkkä AK- tai AR-tyyppinen kivääri ei siis ole A7 (vaan B9). Vasta, kun siihen kiinnitetään yli 10 patruunaa vetävä lipas, kokonaisuus sijoittuu luokkaan A7. Säätelyn kohteena ovat näin ollen pikemminkin suurikapasiteettiset lippaat kuin aseet. Artiklan 10 mukaan suurikapasiteettisten lippaiden hankkiminen ja hallussapito on sallittua vain niille, joilla on artiklan 6 tai 7.4a nojalla myönnetty lupa. Artiklassa 5.3 asetetaan sanktio niille, joilla on hallussaan suurikapasiteettinen lipas ilman tällaista lupaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että B luokkaan kuuluvan ampuma-aseen hankinta- ja hallussapitolupa peruutetaan, jos havaitaan, että henkilöllä, jolle mainittu lupa on myönnetty, on hallussaan [suurikapasiteettinen] latauslaite, joka sopii asennettavaksi keskisytytteisiin itselataaviin kertatuliaseisiin tai lippaallisiin kertatuliaseisiin [...] paitsi jos kyseiselle henkilölle on myönnetty lupa 6 artiklan mukaisesti tai hänelle on myönnetty lupa, joka on vahvistettu tai uudistettu taikka jota on jatkettu 7 artiklan 4 a kohdan mukaisesti.”

Kirjaimellisesti tulkittuna tämä tarkoittaa, että jos henkilöllä on lupa mihin tahansa B-kategorian aseeseen (kts. kyseisen kategorian kuvaus ylempänä), ja hänen hallustaan tavataan mihin tahansa lippaalliseen, keskisytytteistä patruunaa käyttävään aseeseen sopiva suurikapasiteettinen lipas, lupa B-kategorian aseeseen peruutetaan. Eli ratakiskosta väännettynä: jos hallustasi tavataan kukkaruukkuna käytetty Suomi-konepistoolin lipas, viranomaisen on peruutettava lupasi pistooleihin, revolvereihin, itselataaviin kivääreihin sekä itselataaviin ja pumpputoimisiin haulikoihin, jos niiden piipun pituus on alle 60cm.

Edellisen lisäksi direktiivitekstiin on jäänyt toinen kummallisuus, mahdollisesti vahingossa. Edellä siteeratussa artiklassa 5.3 sanotaan, että artiklojen 6 tai 7.4a nojalla myönnetty lupa vaaditaan paitsi itselataaviin myös lippaallisella kertatulella toimiviin aseisiin, mikäli omistaja haluaa pitää hallussaan suurikapasiteettista lipasta. Artiklojen 6 tai 7.4a nojalla voidaan kuitenkin myöntää lupia vain itselataaviin aseisiin. Jos tekstiä tulkitaan jälleen kirjaimellisesti, pulttilukkoisen kiväärin suurikapasiteettiset lippaat, samoin kuin yli 10 patruunan makasiinilla varustetut pumppuhaukit, on kielletty kokonaan ilman poikkeusmahdollisuutta, kun taas itselataaviin aseisiin luvan voi saada.

Muita huomioita ”Tuliaseen kaltaisista” esineistä Direktiivihankkeen yhteydessä on käyty keskustelua startti-, airsoft- ja leikkiaseiden kohtalosta. Lopullisen tekstin artikla 1 määrittelee ”tuliaseen” varsin suppeasti ja yksiselitteisesti. Kyseessä on ”kannettava piipulla varustettu ase, jolla voidaan palavan ajoineen avulla ampua hauleja, luoteja tai muita ammuksia, taikka joka on tarkoitettu niiden ampumiseen tai joka voidaan muuntaa ampumakelpoiseksi”. ”Muunnettavissa” olevaksi katsotaan esine, joka ensinnäkin ”on ampuma-aseen näköinen” ja toiseksi ”rakenteensa tai valmistusmateriaalinsa puolesta muunnettavissa sellaiseksi”. Tämä määrittely, samoin kuin nimenomainen viittaus resitaalissa 27, sulkee airsoft-aseet pois direktiivin piiristä.

Starttiaseet, eli ”hälytys- ja merkinantoaseet”, määritellään esineiksi, jotka ”on suunniteltu ainoastaan paukkupanosten, ärsytystä aiheuttavien aineiden, muiden tehoaineiden tai pyroteknisten merkinantopatruunoiden ampumista varten ja joita ei voida muuntaa ampumaan palavan ajoineen avulla hauleja, luoteja tai muita ammuksia”. Starttiaseet eivät ole direktiivin piirissä. Artiklan 10a3 mukaan komissio antaa myöhemmin tekniset määritelmät tällaisten esineiden muunnettavuudelle.

Paukkupatruunoilla toimiviksi muunnetut entiset ampuma-aseet sen sijaan tulevat säätelyn piiriin ja, kuten ylempänä näimme, sijoittuvat samaan kategoriaan, jossa ne olisivat ampumakuntoisinakin.

Aseen muuntamisesta Resitaalissa 5 luetellaan asekauppiaan tehtäviä: ”Asekauppiaan toiminta käsittää paitsi ampuma-aseiden, olennaisten osien ja ampumatarvikkeiden valmistuksen myös niiden muuttamisen tai muuntamisen, kuten kokonaisen ampuma-aseen lyhentämisen, mikä johtaa siihen, että niiden luokka tai alaluokka muuttuu. Täysin yksityistä ei-kaupallista toimintaa, kuten ampumatarvikkeiden käsin latausta tai niiden uudelleenlatausta ampumatarvikkeiden osista omaa käyttöä varten taikka asianomaisen henkilön omistuksessa olevien ampuma-aseiden tai olennaisten osien muuttamista, kuten muutoksia aseeseen tai tähtäimeen taikka olennaisten osien kulumisesta tai rikkoutumisesta johtuvaa huoltoa, ei olisi katsottava toimiksi, joihin ainoastaan asekauppiaalla on lupa ryhtyä.” Vaikka asiaa ei suoraan sanota, teksti on mielestäni tulkittavissa niin, että siinä, missä aseeseen tehtävät triviaalit muutokset eivät ole asekauppiaan yksinoikeus, kategorian vaihtumiseen johtavat muutostyöt ovat. Toisin sanoen yksityishenkilö ei voisi saada lupaa muuttaa omaa asettaan siten, että se kategoria vaihtuu, vaan muutostyö pitäisi teettää asekauppiaalla.

Aseiden säilytys ja etäkauppa Artikla 5a määrää, että jäsenmaiden on säädettävä aseiden säilytysmääräyksistä, mutta määräysten sisältö jätetään jäsenmaiden harkittavaksi. Määräysten on oltava suhteessa aseiden määrään ja vaarallisuuteen, kuten Suomessa jo on asian laita.

Artikla 5b edellyttää, että kun ase tai ampumatarvikkeita ostetaan etänä, asekauppiaan tai viranomaisen, tai viranomaista edustavan tahon, tulee tarkastaa ostajan lupa ja henkilöllisyys viimeistään tavaran luovutuksen yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittanee, että yksityishenkilön tilaamat aseet ja ampumatarvikkeet on toimitettava asekauppiaalle tai poliisille, joka suorittaa luovutuksen asiakkaalle. Toinen mahdollisuus lienee, että esimerkiksi Matkahuollon työntekijä voi toimia ”viranomaisen edustajana” ja tehdä tarvittavat tarkistukset.

Ampuma-asepassi Ampuma-asepassia koskevaa liitettä päivitetään siten, että passiin voidaan nykyisestä poiketen merkitä myös A-kategorian aseita. Artiklassa 1.3 on erikoinen yksityiskohta:

”Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset myöntävät Euroopan ampuma-asepassin pyynnöstä henkilölle, josta on tulossa ampuma-aseen laillinen haltija ja käyttäjä. Sen enimmäisvoimassaoloaika on viisi vuotta, sen voimassaoloaika voidaan pidentää ja siinä on oltava liitteessä II säädetyt tiedot. Se on henkilökohtainen asiakirja, jossa mainitaan ampuma-ase tai ampuma-aseet, joiden haltija ja käyttäjä passin haltija on. Passin on aina oltava ampuma-aseen käyttäjän hallussa, ja siinä on mainittava ampuma-aseen hallussapidossa tai ominaisuuksissa tapahtuvat muutokset sekä ampuma-aseen katoaminen tai anastaminen.” Jos kursivoitua osaa luetaan kirjaimellisesti, ampuma-asepassia on pidettävä jatkuvasti hallussa myös kotimaassa. Tätä kohtaa ei selitetä eikä avata direktiivissä.

Mitä tästä seuraa Suomen kannalta Kun pohditaan direktiiviudistuksen seurauksia Suomelle ja suomalaisille harrastajille, on syytä pitää mielessä, että direktiivi on tietyt minimistandardit asettava lainsäädäntöohje, ei sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä. Riittää, että kansallinen laki säätelee eri tyyppisiä aseita siinä määrin kuin direktiivi edellyttää. Yleisellä tasolla suurin muutos on se, että kaikkia aselupia tulee ”tarkastella” vähintään viiden vuoden välein. Tämän voisi ajatella tarkoittavan samanlaista menettelyä, joka vuodesta 2011 on koskenut yhden käden aseita. Tavalla tai toisella viranomaisen tulisi voida todeta vähintään viiden vuoden välein, että ne olosuhteet, jotka olivat luvan saamisen ehtona, ovat edelleen voimassa.

Erityinen kysymys ovat itselataavat kiväärit ja suurikapasiteettiset lippaat. Koska lippaiden hankkiminen on rajattu henkilöihin, joilla on lupa A-kategorian aseeseen, on selvää, että lippaiden myynnistä tulee säädelyä toimintaa, samalla tavoin kuin äänenvaimentimien kaupasta vuodesta 2011 lähtien. Luvanhaltijan kannalta muutoksia ei kuitenkaan välttämättä tule. Direktiivin mukaan lupa A6-aseeseen tai A7-yhdistelmään (itselataava ase + suurikapasiteettinen lipas) voidaan myöntää urheiluammuntaperusteella, jos hakija kuuluu ampumaseuraan ja on harrastanut ammuntaa vähintään 12 kuukauden ajan. Tämä ei eroa siitä tilanteesta, joka käytännössä jo vallitsee. Vaikka urheiluseuran jäsenyyttä ei muodollisesti edellytetä, luvan AK- tai AR-tyyppiseen aseeseen voi käytännössä saada ainoastaan IPSC- tai SRA-ammuntaa varten. Kummankin harrastamiseen tarvitaan lisenssi, jota taas ei saa kuulumatta johonkin seuraan.

Näkisin siis niin, että vallitseva käytäntö vastaa jo nyt direktiivin sisältöä, ja urheiluammuntaperusteella myönnetty luvat voidaan takautuvasti katsoa ”A-luviksi”, jotka oikeuttavat suurikapasiteettisten lippaiden hankkimiseen ja hallussapitoon.

Ongelmia tulee niissä harvinaisemmissa tapauksissa, joissa AK- tai AR-tyyppinen ase on luvitettu metsästysperusteella. Direktiivi ei sinänsä kiellä niillä metsästämistä, mutta se ei liioin tunnusta metsästystä luvansaamisen perusteeksi. Tällaisen aseeseen voi toki metsästysperusteellakin pitää hallussaan B9-kategorian esineenä, mutta tällöin omistajalla ei saa olla edes hallussaan yli 10 patruunan lipasta.

Toinen ongelmaryhmä ovat sellaiset pumppuhaukkot, joiden makasiiniin mahtuu yli 10 patruunaa. Jos direktiiviä luetaan kirjaimellisesti, tällaiset aseet ovat kategorisesti kiellettyjä, eikä niihin voi saada lupaa millään perusteella. Voi tosin olla, että terve järki vielä voittaa tekstiä tulkittaessa...

Koska kaikki aseluvat tulevat viisivuotisen määräaikaistarkastelun piiriin, ja koska viranomaisten resurssit eivät varmasti kasva, olisi tarkoituksenmukaista liberalisoida kansallista aselakia vapauttamalla C-kategorian aseet lupamenettelystä ja siirtymällä niiden osalta ”aseajokorttiin”, jolla saisi hankkia kyseisen luokan aseita ilman erillistä paperisotaa.